DZIENNIK OBOZOWY APW

M.p. wtorek 5 marca 1946 r. Rok III. Nr.51 (609)

AKCJA SOWIECKA W PERSJI "PRZYGNĘBIAJĄCO PODOBNA" DO METOD HITLERA

Londyn 5.III. "Trudno przeczyć, iż akcja sowiecka w Persji jest pogwałceniem ducha i celów do jakich dążą Zjednoczone Narody - pisze dzisiejszy "Daily Mail". Metody sowieckie są przygnębiająco podobne do tych jakie praktykował Hitler w latach 1933 - 39. Jeżeli Sowiety przeprowadzą obecnie w Persji wszystko do czego dążą, to cały świat interesować będzie tylko jedno pytanie: Jaki kraj padnie następnie ofiarą? Czy będzie to Turcja, Dodekanezy czy też Libia? Apetyt wzrasta w miarę jego zaspakajania. Pytanie to postawić należy na najbliższej sesji Rady Bezpieczeństwa w sposób stanowczy i nie wolno zagłuszać go żadnymi kompromisami. Trzeba postępować śmiało i raz na zawsze skończyć z tymi metodami. Im prędzej, tym lepiej." Na wczorajszym posiedzeniu gabinetu brytyjskiego postanowiono polecić brytyjskiemu chargé d'affaires w Moskwie, zwrócić się do rządu sowieckiego z zapytaniem o przyczynie dalszego przebywania wojsk sowieckich w Persji. Wbrew oczekiwaniom Bevin nie złożył w tej sprawie żadnej deklaracji wczoraj w Izbie Gmin, a jedynie minister stanu Noel - Baker oświadczył, iż rząd brytyjski dowiedział się o decyzji sowieckiej z wiadomości prasowych. Poseł brygadier Mac Lean, który w czasie wojny pełnił szereg ważnych funkcji dyplomatycznych, m.in. również w Moskwie, oświadczył, że północna Persja została włączona w sowiecką strefę interesów. Sytuacja w południowej Persji, która ma wielkie znaczenie dla obrony Imperium, jest bardzo niepokojąca. Obecnie, po wycofaniu stamtąd wojsk brytyjskich, grozi zapanowanie chaosu. "Daily Herald" przychylnie komentuje decyzję rządu, aby domagać się w Moskwie wyjaśnień. Ustne pytania mogą w tym wypadku zdziałać więcej niż pisemne noty. Moskwa winna się wytłumaczyć nie tylko dlaczego pozostawiła swe wojska w Persji, ale dlaczego zaniedbała o tym powiadomić swego brytyjskiego sojusznika.

Teheran 5.III. Wczoraj doszło w Teheranie do zajść w czasie zorganizowanej przez prosowiecką partię Tudeh demonstracji przed gmachem parlamentu. Demonstranci domagali się natychmiastowego rozwiązania parlamentu i przeprowadzenia wyborów w dniu 12 marca. Opinia perska jest jednogłośna co do tego, iż wybory nie mogą się odbyć dopóki jakakolwiek prowincja perska okupowana jest przez obce wojska.

Moskwa 5.III. "Nasze rozmowy z przedstawicielami sowieckimi były przyjazne, ale bardzo uciążliwe - oświadczył członek delegacji perskiej, bawiącej w Moskwie. Nie dyskutowaliśmy sprawy pozostania wojsk sowieckich, ale wysłuchaliśmy propozycji sowieckich w tej sprawie". W kołach prasowych panuje przekonanie, że rozmowy sowiecko-perskie zostały zerwane.

JESZCZE JEDEN "FASZYSTA": PREMIER KANADY

Moskwa 5.III. Radio moskiewskie nadało wczoraj artykuł pisma "Nowoje Wremia", ostro atakujący premiera Kanady Mackenzie Kinga. Zarzucono mu, że prześladuje organizacje robotnicze, a popiera wojskowe stowarzyszenia faszystowskie. Ponadto artykuł twierdzi, iż King w przeszłości popierał politykę łagodzenia Hitlera, której celem było skierować Niemcy na Rosję.

Ottawa 5.III. Ogłoszony wczoraj przez premiera kanadyjskiego raport o tymczasowych wynikach śledztwa w sowieckiej aferze szpiegowskiej dowodzi, że organizacja szpiegowska w Kanadzie była bardzo rozgałęziona i miała na celu wykrywanie nie tylko tajemnic bomby atomowej, ale wszystkich innych wiadomości wojskowych. Dzięki zeznaniom szyfranta ambasady sowieckiej władze śledcze znają wszystkie szczegóły działalności szpiegów. Sowiecki attaché wojskowy otrzymał z Moskwy polecenia uzyskania informacji w 17 sprawach. M.in. chodziło o siły wojsk amerykańskich przerzucanych z Europy do Stanów Zjedn. i na Pacyfik oraz o szczegóły budowy używanych przez marynarkę amerykańską pocisków elektronowych. Informacje uzyskane przez szpiegów w sprawie bomby atomowej, dotyczyły głównie rodzaju materiałów, używanych do jej produkcji oraz równych szczegółów związanych z fabrykacją i przyrządami przy niej używanymi. Prócz wymienionych 4 osób, aresztowano w Kanadzie jeszcze 9 innych. Jeden z ministrów kanadyjskich oświadczył, iż szpiegom nie udało się posiąść żadnych wyjątkowo ważnych szczegółów, dzięki którym Sowiety mogłyby same zacząć produkować bomby atomowe.

17 ZABITYCH W ALEKSANDRII

Kair 5.III. W czasie wczorajszych rozruchów w Aleksandrii 17 osób zostało zabitych, a około 300 rannych - stwierdza wydany w nocy oficjalny komunikat rządowy. Wśród ofiar jest 2 żandarmów brytyjskich zabitych i 2 rannych. Padli oni w czasie ataku tłumu na posterunek żandarmerii w pobliżu hotelu Cecil. W czasie demonstracji zrabowano szereg sklepów. Przez wiele godzin władze egipskie nie były w stanie opanować sytuacji. Przedstawiciel władz wojskowych brytyjskich zażądał zlikwidowania zajść w terminie kilku godzin, oświadczając, że w przeciwnym razie obowiązek ten wezmą na siebie wojska brytyjskie. Jednakże wieczorem oddziały wojska i policji egipskiej opanowały sytuację. Komunikat egipski stwierdza, że żołnierze brytyjscy strzelali jedynie w obronie własnego życia. W Kairze nie było żadnych zajść. Aresztowano tam przeszło 600 osób za próby organizowania demonstracji.

SOJUSZNICY DORADZAJĄ HISZPANOM WYBÓR NOWEGO RZĄDU

Londyn 5.III. Ogłoszony wczoraj wspólny komunikat rządów W.Brytanii, St. Zjednoczonych i Francji stwierdza, że dopóki gen. Franco stać będzie u władzy w Hiszpanii nie może ona utrzymywać przyjaznych stosunków z narodami, które w wspólnym wysiłku pokonały hitleryzm i faszyzm - siły, jakie dopomogły obecnemu reżimowi hiszpańskiemu do objęcia steru rządu. Mocarstwa nie mają zamiaru interweniować w wewnętrzne sprawy Hiszpanii i naród hiszpański winien sam zdecydować o swej przyszłości. Jest nadzieja, że bez okropności wojny domowej wkrótce będzie można doprowadzić do wycofania się gen. Franco, obalenia władzy Falangi i stworzenia rządu tymczasowego, który pozwoli narodowi aby swobodnie zadecydować o przyszłym ustroju. Wówczas mocarstwa udzielą Hiszpanii wszelkiej pomocy i nawiążą stosunki dyplomatyczne z nowym rządem. Stosunki z rządem gen. Franco nie będą narazie zerwane, lecz uzależnione to zostało od dalszego rozwoju wypadków.

Waszyngton 5.III. Departament stanu ogłosił dokumenty zdobyte w Niemczech, które świadczą o ścisłej współpracy Franco z Hitlerem i Mussolinim. W czerwcu 1940 r. Franco zobowiązał się przystąpić do wojny, żądając w zamian pomocy wojskowej i gospodarczej oraz zgody na aneksję Gibraltaru, francuskiego Marokka i części Algerii. Udzielał on również wszelkiej pomocy niemieckim łodziom podwodnym, operującym na hiszpańskich wodach terytorialnych.

WŁOCHY NIGDY NIE ZGODZĄ SIĘ NA UTRATĘ TRIESTU

Rzym 5.III. Premier włoski de Gasperi oświadczył, iż nigdy nie podpisze traktatu pokojowego, któryby oddawał Triest Jugosławii. Wyraził on również wątpliwość, czy uczyni to jakikolwiek inny polityk włoski. Włochy domagają się aby komisja badawcza, która przebywa obecnie w Trieście zbadała również sytuację w części prowincji Wenezia Julia, która okupowana jest przez oddziały Tito i zajęła się losem Włochów, którzy zostali stamtąd deportowani w niewiadomym kierunku.

LEWICA GRECKA ZAMIERZA BOJKOTOWAĆ WYBORY

Ateny 5.III. Greckie partie lewicowe na czele z EAM wydały wspólny manifest potwierdzający poprzednią decyzję bojkotowania wyborów do parlamentu, wyznaczonych na 31 b.m. Manifest twierdzi, że ten termin jest dogodny dla monarchistów. Min. informacji powiedział, iż sprawa wyborów stanęła obecnie na niebezpiecznym martwym punkcie. Grozi bowiem sytuacja, iż tylko prawica weźmie w nich udział. Jedyna możliwość zapobieżenia jednostronnym wyborom jest rozszerzenie podstawy obecnego rządu, tak aby wszystkie partie były w nim reprezentowane.

FRANCJA NADAL PRZECIWNA CENTRALIZACJI NIEMIEC

Paryż 5.III. W odpowiedzi na niedawną notę amerykańskiego sekretarza stanu Byrnesa min. Bidault stwierdza, że Francja jest nadal przeciwna stworzeniu centralnej administracji niemieckiej dla całej Rzeszy. Bidault proponuje przeprowadzenie w tej sprawie rozmów 4 mocarstw. Francja może się zgodzić na powołanie komisji rzeczoznawców niemieckich, ale nie zgadza się aby stworzono niemieckich sekretarzy stanu, których władza rozciągałaby się na obszar całych Niemiec. Zasadnicze decyzje winny być podejmowane jedynie przez sojuszniczą komisję kontrolną.

POWSTANIE KURDÓW GOTUJE SIĘ W IRAKU

Bagdad 5.III. Rząd iracki jest bardzo zaniepokojony oznakami stale rosnącego wrzenia wśród 800 tys. Kurdów, zamieszkających na terenie Iraku. Żądania kurdyjskie wysuwane przez kilku ambitnych przywódców szczepów dotyczą pełnej autonomii. Sprzeciwia się temu rząd iracki, który stara się uspokoić Kurdów świadczeniami materialnymi, ale wyniki tej akcji są niewielkie.

SABOTAŻE NA STATKACH

Londyn 5.III. Wykryto przygotowania do podpalenia wielkiego parowca brytyjskiego w porcie w Liverpool. Poprzednio w tym porcie podpalono 5 wielkich statków. Sprawców jeszcze nie wykryto.